

Utbildningsinspektion i Bjurtjärn- och Kroppaskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområdet	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bjurtjärn- och Kroppaskolan den 16 och 17 november, 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Bjurtjärn- och Kroppaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Bjurtjärn- och Kroppaskolan intervjuades rektor, personal och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Bjurtjärn och Kroppaskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	92
Förskoleklass	32
Grundskola	176
Särskola	11

Bjurtjärn skola är en av två skolor som tillhör rektorsområde 1 i Storfors kommun. Skolan ligger ca 15 km söder om centralorten Storfors och är omgiven av åkrar och skog och har gångavstånd till närmsta sjö. På skolan finns det förskola 1–5 år (annan ledning), förskoleklass årskurs 1–6 samt skolbarnsomsorg. Läsåret 2005/2006 går det 82 elever på skolan.

Skolan har ett stort upptagningsområde och de flesta elever åker buss till skolan.

Kroppaskolan finns i tätorten med verksamhet för årskurs 1–3. Kroppaskolan är unik som byggnad genom att skolan är lyckat resultat på hur man kan bygga om hyreslägenheter till modernt fungerande skolmiljöer. Kroppaskolan är den andra skolan i rektorsområde 1. På skolan finns förskola 1–5 år (annan ledning), förskoleklass årskurs 1–3 samt skolbarnsomsorg. Läsåret 2005/2006 går det 126 elever på skolan. Inom rektorsområdet finns också två särskoleklasser en lokaliserad på den intilliggande Vargbroskolan och en på Kroppaskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bjurtjärn och Kroppaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Eleverna utvecklar och når goda kunskaper enligt läroplanens mål. Lärarna är väl insatta i kursplanerna och målen i kursplanerna har brutits ner så att det tydligt framgår hur skolan arbetar för att eleverna skall nå de nationella målen. Skolans diskussioner kring skolans uppdrag har bland annat resulterat i att skolans mål och planeringar ligger mycket väl i linje med nationella mål och riktlinjer. Diskussionerna har också gjort att undervisningen utvecklats och att personalen har en aktiv diskussion kring exempelvis läromedel. Ledningsorganisationen fungerar mycket bra.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolornas redovisning av kunskapsresultaten bör utvecklas.
- Skolan bör förbättra elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.
- Elevernas kunskaper om skolans mål bör förbättras.
- Skolans regler bör diskuteras och förankras hos de elever som går i skolan idag.
- Skolan bör utveckla den kontinuerliga återkopplingen till eleverna samt utifrån kursplanernas krav på allsidigt utvärdering, utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.
- Det pedagogiska arbetet på fritidshemmen bör utvecklas.
- Kompetensutvecklingsplaner som utgår från skolans behov av utveckling, bör utvecklas.
- Skolan har en plan mot mobbning men denna plan bör utvecklas så att den omfattar alla olika former av kränkningar och även innefatta åtgärder när vuxna kränker barn eller ungdomar.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Kvalitetsredovisning saknas (1§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, respektive för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att eleverna i förskoleklasserna och i grundskolan ges möjlighet till utveckling och lärande och en grund för fortsatt skolgång. Skolan har formulerat mål för arbetet i förskoleklasserna bland annat i svenska, matematik, fysik m.m. men även för insatser som motorikträning. Målen för förskoleklass upp till årskurs 5 är väl knutna till kursplanernas mål att uppnå. Skolan har utvärderat förskoleklassernas arbete och bland annat konstaterat att eleverna generellt har haft en bra utveckling. Skolan har inte, på ett mer systematiskt sätt, utvärderat om barnen i förskoleklasserna exempelvis lärt sig arbeta i grupp, har tillskansat sig sådana kunskaper att den fortsatta skolgången underlättas eller liknande. Förskoleklassernas resultat är därmed svårbedömt.

I årskurserna 1 till och med 6 utvärderas i första hand kunskapsutvecklingen i svenska, engelska och matematik. Skolorna har ett tidsschema för ämnesprov och diagnoser men enligt detta schema utvärderas bara kunskapsutvecklingen i ovanstående ämnen. Utvärderingen av skolans prioriterade mål handlar om olika metoder att arbeta för ett bättre resultat men inte om metoderna gjort att resultaten förbättrats i relation till mål att uppnå. Det gäller även de generella

kunskapskvaliteter som skall eftersträvas. Personalen på skolorna kan visa flera exempel på att eleverna utvecklat sina förmågor att exempelvis samarbeta och ta ansvar och det finns planer för hur skolan skall arbeta för att nå en högre måluppfyllelse men resultaten av detta arbete finns inte dokumenterat och diskuteras inte i termer av resultat. Skolornas redovisning av kunskapsresultaten bör därför utvecklas.

Resultaten i nationella prov för år fem är svårbedömda eftersom gruppen av elever är liten. I en liten grupp av elever får resultatet från enstaka elever stor procentuell betydelse. I matematik har ca 7 av 10 godkänt resultat, i svenska ca 8 av 10 godkänt resultat och i engelska ca 8 av 10 godkänt resultat.

Skolan har, en längre tid, diskuterat målen för verksamheten. Dessa diskussioner har inneburit att lärarna är väl insatta i kursplanerna och att målen i kursplanerna har brutits ner så att det tydligt framgår hur skolan arbetar för att eleverna skall nå de nationella målen. Däremot har detta arbete ännu inte nått alla elever. Eleverna har därför liten kunskap om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Enligt både ledning, lärare och elever är det inte vanligt att dessa diskuteras. I något fall presenteras målen i början av skolåret och undantagsvis även under året men eleverna förstår inte kopplingen mellan målen och undervisningen som bedrivs.

För att eleverna skall ha en möjlighet att ha inflytande och kunna ta ansvar för det egna lärandet behöver de bättre än idag ha kunskaper om skolans mål.

Inspektörerna bedömer att elevinflytandet behöver utvecklas samt att elevernas kunskaper om skolans mål behöver förbättras. En förutsättning för att eleverna skall kunna få ett verkligt inflytande är att de har kunskaper om skolans mål. I övrigt är arbetet med normer och värden bra och eleverna upplever att skolan är trygg både fysiskt och psykosocialt. Enligt eleverna förekommer det sällan kränkande behandling och om det skulle förekomma är de säkra på att de vuxna ingriper.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolförhållande.

Skolan har formulerat planer för hur skolan skall arbeta för att eleverna skall få ett större inflytande över verksamheten i stort och hur de successivt skall arbeta för att ge eleverna mer ansvar för och ett större inflytande över det egna lärandet. Planen tar på ett föredömligt sätt upp alla möjligheter eleverna har för det formella inflytandet som klassråd, elevråd m.m. men också hur skolan skall arbeta för att eleverna skall få ett verkligt inflytande. Enligt eleverna fungerar det formella inflytandet bra. Eleverna anser att skolan lyssnar på deras åsikter och att elevernas förslag tas emot välvilligt. Inspektörerna fick möjlighet att ta del av en diskussion om skolans regler. Enligt eleverna har föräldrar, skolan eller rektor bestämt skolans regler men eleverna ifrågasatte vissa delar och rektor lova-

de att ta upp frågan. Intervjuer och observationer visar dock att eleverna inte har möjlighet till ansvarstagande i ett vidare begrepp det vill säga att lärarna tillsammans med eleverna planerar och utvärderar undervisningen och förbereder eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Som tidigare nämnts har detta att göra med elevernas kunskaper om målen för skolan. Skolans regler bör diskuteras och förankras hos de elever som går i skolan idag.

Skolan har en plan mot mobbning men denna plan behöver utvecklas så att den omfattar alla olika former av kränkningar och även innefatta åtgärder när vuxna kränker barn eller ungdomar.

Skolans diskussioner kring skolans uppdrag har bland annat resulterat i att skolans mål och planeringar ligger mycket väl i linje med nationella mål och riktlinjer. Diskussionerna har också gjort att undervisningen utvecklats och att personalen har en aktiv diskussion kring exempelvis läromedel. Inspektörerna ser flera exempel på att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer på ett tydligt sätt främjar elevernas utveckling. I bland annat matematik används ett mycket varierat material. För att ytterligare utveckla arbetssätt har övergripande grupper i bland annat matematik och teknik startats.

När det gäller fritidshemmens uppgift att komplettera skolan pedagogisk verksamhet finns det inget uttalat mål. Fritidshemmens personal arbetar ofta även i klassen men inte i något fall har fritidspersonalen en uttalad uppgift att konkretisera och att praktiskt omsätta teoretiska resonemang till praktisk verksamhet. Inspektörerna bedömer att det pedagogiska arbetet på fritidshemmen behöver utvecklas.

Skolan har en elevvårdsplan som beskriver den kedja av åtgärder som görs när skolan uppmärksammar en elev med behov av särskilt stöd. Enligt planen upprättar enskilda lärare eller ett arbetslag åtgärdsprogrammet för eleven. I planen framgår också hur vårdnadshavare görs delaktiga, hur och när utvärdering skall ske, de olika stödfunktionernas uppgifter osv.

Som tidigare nämnts utvärderas inte lärandet kontinuerligt och eleverna får inte kontinuerligt återkoppling. Till viss del återkopplar skolan lärandet framför allt vid regelbundna utvecklingssamtal. De föräldrar som inspektörerna intervjuat är i allmänhet nöjda med den information de får. Inspektörerna kan dock konstatera att återkopplingen i de direkta undervisningssituationerna sällan förekommer. Enligt inspektörernas bedömning behöver skolan utveckla den kontinuerliga återkopplingen till eleverna samt utifrån kursplanernas krav på allsidigt utvärdering, utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Skolan har ingen egen kvalitetsredovisning. Detta innebär att skolans resultat inte följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Till viss del utvärderas de prioriterade mål som formulerats i skolan arbetsplan. Dessa mål är som tidigare beskrivits, inte mål som direkt anknyter till de nationella målen.

Inspektörernas bedömning är att de utvärderingar som finns inte motsvarar förordningarnas krav.

Rektorsområdet består av tre enheter Kroppaskolan, Bjurtjärn skola samt sarskolan. Området har tillgång till ett resursteam som består av kurator, skolsköterska, speciallärare och rektor. Det finns också tillgång till it pedagog/tekniker och administrativt stöd från skolkontoret centralt. Skolorna har övergripande

arbetslag som leds av lagledare. Både arbetslaget och arbetslagsledarna har tydligt definierade ansvar och uppgifter. Ansvarsfördelning inom skolledningen är tydlig och känd. Kommunikationen mellan förvaltningsledning och skolans ledning fungerar mycket bra. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och känner till vad som händer på skolan. Rektorn är insatt i de olika verksamheterna inom området, genom att regelbundet vara ute i verksamheten. Både elever och lärare intyga att rektorn är tillgänglig, synlig och tydlig i vad hon kräver av elever och personal. I de intervjuer inspektörerna gjort med föräldrar uppskattas kommunens skolledare påtagligt. Det ansvar som skolledningen har i exempelvis ekonomiska frågor har till viss del delegerats ut till arbetslagen för att resurserna skall användas så flexibelt som möjligt.

Rektorn stödjer personalen och uppfattas som en ledare som driver pedagogiska frågor och personalen anser att deras förslag på insatser för att driva utvecklingen framåt tas tillvara.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Eleverna vid Bjurtjärn- och Kroppaskolan har tillgång till utbildning i samtliga ämnen. Verksamheten i förskoleklasserna omfattar minst 525 timmar om året. Kommunen är en så kallad mottagningskommun vilket innebär att kommunen tar emot flyktingar. Skolan har därmed ett antal elever som är berättigade till modersmålsundervisning som de också får. Samtliga skolor har ett utmärkt informationsmaterial både i form av broschyrer och på skolornas hemsidor. Hemsidorna uppdateras ofta. Förutom det skriftliga materialet kallas elever och föräldrar regelbundet till informationsmöten. Det gäller inte minst de elever som har rätt till modersmålsundervisning. Inom särskolan finns dessutom en bemötandeplan som bland annat beskriver hur skolan skall klargöra särskolelevernas rättigheter och möjligheter till fortsatt utbildning.

De föräldrar som intervjuades var mycket nöjda med skolans sätt att informera. Flera föräldrar framhöll skolans snabba svar på frågor och att skolan alltid svarade även på mail. Skolans informationsmaterial för enskilda klasser så som veckobrev finns på skolans hemsida. De föräldrar som inte har tillgång till Internet får veckobrevet utskrivet.

Vid skolorna är tillgången till behöriga lärare god. Vid skolorna finns mycket personal i förhållande till elever. Enligt skolornas egen statistik har skolorna 12,9 lärare per 100 elever (9,1 lärare per 100 elever enligt den nationella statistiken) vilket mycket över riksgenomsnittet 7,9 lärare per 100 elever. I dessa siffror ingår inte de fritidspedagoger och förskollärare som till viss del ingår i arbetet under skoldagen. Till detta kommer också ett antal assistenter. Lärarna är behöriga i de ämnen som de undervisar i även om det i något enstaka fall förekommer att lärare med 1–7 lärarutbildning undervisar i fler ämnen än hon har i sin utbildning.

Vid skolorna finns inte skolbibliotek även om de i vissa fall samlat skolans litteratur i ett rum. Detta leder till att eleverna inte på effektivt sätt har tillgång till olika referenslitteraturer samt annan litteratur. I planeringen för den nya Vargbroskolan finns ett nytt bibliotek med.

Skolans kompetensutvecklingsplan innehåller endas vilka dagar som finns tillgängliga samt ett antal definitioner. Kommunen anordnar central kompetensutvecklingsdagar och inför dessa dagar samlas önskemål om utbildning in. I samband med att Storfors har blivit erbjuden möjligheten att delta i utvecklingsdialogen tillsammans med myndigheten för skolutveckling har två åtgärdsplaner beslutats. I dessa planer ingår kompetensutvecklingsinsatser som bygger på den analys kommunen och myndigheten för skolutveckling gjort. Utöver den central anordnade utbildningen kan lärare själva föreslå utbildning och inom rimliga gränser får de möjlighet att gå föreslagna utbildningar. Personalen tycker att kommunen i allmänhet är generös men efterfrågar kompetensutvecklingsplaner som utgår från skolans behov av utveckling.

Datum	Ort
2006-02-28	Göteborg

Kjell Ahlgren
Erik Bergeå